

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne, lov om hovedstadsområdet kollektive personbefordring og merværdiafgiftsloven. (Ændret tilskudsregulering).

(Fremsat 10/2 83).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Der har hele tiden været enighed mellem socialdemokratiet og de nuværende regeringspartier om de systemer, der gælder for den kommunale udligning og for statens tilskud til kommuner og amtskommuner. Det er en værdifuld enighed, og derfor er det meget beklageligt, at regeringen på forhånd har gjort enighed helt umulig ved at gøre den nye voldsomme beskæring af bloktilskudene på 3 mia kr. i 1984 til en del af forslaget.

Regeringen ved, at vi under ingen omstændigheder vil være med til en ny voldsom overvæltning på kommunerne og de kommunale skatteydere eller til den stærke stigning i arbejdsløsheden, som usvigelig sikkert vil følge. Vi mener, at det er hovedløst og uden fornuft, især når det samtidig foreslås, at skatteydere, fattige som rige, skal have i alt 2,3 mia kr. udbetalt som et lille tilskud på 300 kr. hver både til sommerferien og til julefesten. Det er en hån imod de 15.000 mennesker, der skal smides ud i arbejdsløshed i kommuner og amtskommuner, og imod de 600.000-700.000 mennesker, arbejdsløse, syge, vejrslagsramte og børnefamilier, der bærer forholdsvis langt den største byrde ved regeringens såkaldte genopretningspolitik. Det er i realiteten dem, der kommer til at betale for regeringens stemmekøbte politik. Det betragter vi som asocialt, som urimeligt og i skærende modsætning til, hvad vi hidtil i dette land har anset for at være retfærdig og medmenneskelig politik.

Vi vil derfor allerede her under førstebehandlingen foreslå, at beskæringen af bloktilskudene tages ud af lovforslaget og gøres til et selvstændigt forslag.

Vi havde ventet, at indenrigsministeren ved dette lovforslags fremsættelse, hvor der vel efterhånden i regeringen må være nogen klarhed over de samlede virkninger af de mange omlægninger og indgreb i den kommunale økonomi, som man har foreslået, havde givet en samlet vurdering af virkningerne, så vi her i tinget og befolkningen kender helheden. Det er ikke sket, og det beklager vi.

En sådan samlet vurdering af de store beskæringer af bloktilskuddene, af omlægningerne til bloktilskud, bl.a. på det sociale område, af overvæltningen af erhvervslivets ejendomsskatter på resten af befolkningen, af den ændrede byrdefordeling og en del andet er en nødvendighed for, at folketingets arbejde på hele dette vigtige område kan gøres forsvarligt. Det er også én af en række betingelser for, at man kan vente socialdemokratiets medvirken til nogen del af det samlede komplekse af omlægninger og beskæringer.

Finansieringsudvalget har gjort et godt og teknisk dygtigt arbejde; det faglige grundlag for de rigtige beslutninger er derfor på de fleste områder til stede. Derimod kan der flere steder sættes spørgsmålstegn ved, om ministeren og den øvrige regering – og det er vel især den konservative del af den – har brugt dette fagligt gode materiale til at træffe gode og rigtige politiske beslutninger om kriterierne og deres vægt, om udligningsgraden mellem rige og fattige kommuner og andet. Det vil vi nøje se på i udvalget.

Vi synes nemlig, at der nogle steder er temmelig uheldige resultater: forholdsvis store stigninger i skattetryk i en del landkommuner i nogle af de økonomisk svage dele af landet, Nordjylland og andre steder, og uændret eller endog faldende skattetryk i en del af de velhavende kommuner med høje gennemsnitsindtægter. Det er altså ikke nok at have gode instrumenter, man skal også ville bruge dem eller rettere kunne få lov til at bruge dem af sine anderledes indstillede ministerkolleger.

De ændringer af kriterierne, som ministeren har foreslået, er vi ikke imod, men vi vil diskutere dem i udvalget. Vi vil gerne have nogle nye kriterier nærmere undersøgt, bl.a. erhvervsfrekvensen og de geografiske løn- og prisforskelle, ligesom vi gerne vil have overvejet at give større vægt til de sociale kriterier, der blev gennemført for få år siden.